

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра терапії, реабілітації та морфології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 26. Неврологія та нейрохірургія

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Освітній рівень: бакалавр

Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія

Затверджено на засіданні кафедри терапії, реабілітації та морфології
Протокол № 1 від “27” серпня 2024 р

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Неврологія та нейрохірургія
Освітня програма	«Фізична терапія, ерготерапія»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	227 Фізична терапія, ерготерапія
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	7
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Лабораторні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Неврологія та нейрохірургія» є обов'язковою навчальною дисципліною, яка займає чільне місце і важливу роль у підготовці фахівців в галузі охорони здоров'я спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія, забезпечуючи формування як загальних, так і фахових компетентностей, оскільки знання порушень діяльності нервової системи є однією з найрозповсюдженіших навичок фізичної терапії.

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
Мета: На основі знань з анатомії, фізіології, біохімії, основ загальної патології, діагностики внутрішніх органів, кінезітерапії, масажу, психологічної і соціальної реабілітації, опанувати навички їх інтегрованого патогенетичного застосування в комплексній реабілітації осіб з патологією нервової систем
Цілі: Вивчити анатомо-фізіологічні особливості нервової системи, патогенетичні особливості розвитку основних патологічних процесів в неврології; опанувати методи діагностики неврологічних захворювань; отримати знання з найпоширеніших захворювань нервової системи та принципів їх фізичної терапії
Компетентності
ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 04. Здатність працювати в команді. ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії. СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці

захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя..
Програмні результати навчання
<p>ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.</p> <p>ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.</p> <p>ПР 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.</p> <p>ПР 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.</p> <p>ПР 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.</p> <p>ПР 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.</p>

5. Організація навчання курсу			
Обсяг курсу 90 год.			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12 год	
Практичні заняття		18 год	
Самостійна робота		60 год	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
7	Фізична терапія, ерготерапія	4	Нормативна
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість год.		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1. Загальні принципи оцінювання хворих в неврології та нейрохірургії.	2	2	10
2. Фізична терапія при патології периферичної нервової системи.	2	2	10
3. Фізична терапія при дегенеративно-дистрофічних ураженнях хребта	2	2	10
4. Фізична терапія хворих з гострими порушеннями мозкового кровообігу	2	4	10
5. Фізична терапія при черепно-мозкових травмах	2	4	10
6. Фізична терапія при травмах спинного мозку	2	4	10
ЗАГАЛОМ	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів																											
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів і є сумою балів за виконання лабораторних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу та бали, отримані під час іспиту. Допуск до іспиту передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів).</p> <p>Студент, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).</p> <table border="1" data-bbox="332 930 1414 1409"> <thead> <tr> <th data-bbox="332 930 521 1087">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th data-bbox="521 930 699 1087">Оцінка ECTS</th> <th data-bbox="699 930 1414 1087">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="3" data-bbox="699 1024 1414 1087">для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</td> </tr> <tr> <td data-bbox="332 1087 521 1125">90 – 100</td> <td data-bbox="521 1087 699 1125">A</td> <td data-bbox="699 1087 1414 1125">відмінно</td> </tr> <tr> <td data-bbox="332 1125 521 1163">80 – 89</td> <td data-bbox="521 1125 699 1163">B</td> <td data-bbox="699 1125 1414 1163" rowspan="3">добре</td> </tr> <tr> <td data-bbox="332 1163 521 1201">70 – 79</td> <td data-bbox="521 1163 699 1201">C</td> </tr> <tr> <td data-bbox="332 1201 521 1239">60 – 69</td> <td data-bbox="521 1201 699 1239">D</td> </tr> <tr> <td data-bbox="332 1239 521 1276">50 – 59</td> <td data-bbox="521 1239 699 1276">E</td> <td data-bbox="699 1239 1414 1276">задовільно</td> </tr> <tr> <td data-bbox="332 1276 521 1314">26 – 49</td> <td data-bbox="521 1276 699 1314">FX</td> <td data-bbox="699 1276 1414 1314">незадовільно з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td data-bbox="332 1314 521 1409">0-25</td> <td data-bbox="521 1314 699 1409">F</td> <td data-bbox="699 1314 1414 1409">незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p>			Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики			90 – 100	A	відмінно	80 – 89	B	добре	70 – 79	C	60 – 69	D	50 – 59	E	задовільно	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою																										
для екзамену, курсового проекту (роботи), практики																												
90 – 100	A	відмінно																										
80 – 89	B	добре																										
70 – 79	C																											
60 – 69	D																											
50 – 59	E	задовільно																										
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання																										
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										
Вимоги до письмових робіт	<p>Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі d-learn, на занятті та підсумкового складання індивідуальної програми фізичної терапії за наданим клінічним кейсом.</p> <p>Терміни написання: денна форма – на парі</p>																											
Практичні заняття	45 балів; КСР – 5 балів																											
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовами допуску до підсумкового контролю є рейтинг 50 балів впродовж практичних занять (письмові роботи, усні відповіді, розбір клінічних кейсів, контроль самостійної роботи)																											
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю: екзамен</p> <p>Форма здачі: очний</p>																											

	50 балів
7. Політика навчальної дисципліни	
Письмові роботи	Порядок та організація контролю знань студентів визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf .
Академічна доброчесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.
Відвідування занять	Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf . Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 673 від 24.11. 2022 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf .
8. Рекомендована література	
Основна	<ul style="list-style-type: none"> • Єжова О., Тимрук-Скоропад К., Ціж Л., Ситник О. Терапевтичні вправи: навчальний посібник із доповненою реальністю. 2-ге вид., доповн. Львів, ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2023. 160 с. • Богдановська Н. В. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії : підруч. для здобувачів ступеня вищ. освіти магістра спец. "Фізична терапія, ерготерапія" / Н. В. Богдановська, І. В. Кальонова. - Суми : Унів. кн., 2020. - 328 с.

- Герцик АМ. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації/фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату : монографія Львів : Львівський ДУФК, 2018. 388.
- Колишкін О. В. Теоретико-практичні основи адаптивної фізичної культури: навч. посіб. / О. В. Колишкін. - Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. - 424 с.
- Лікувально-реабілітаційний масаж: навч. посіб. / Д. В. Вакуленко [та ін.]. - Київ : ВСВ Медицина, 2020. - 568 с.
- Лянной Ю. О. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Ю. О. Лянной ; ред. Ю. О. Лянной. - Суми : Вид-во Сум. ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. - 368 с.
- Майкова Т.В. Ерготерапія: підручник/ Т.В. Майкова, С.М. Афанасьєв, О.С.Афанасьєва. – Дніпро: Журфонд, 2019. – 374 с.
- Мухін В.М. Фізична реабілітація : Підручник. – Київ: Олімп. література, 2009. С. 95-99.
- Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації: навч. посібник для студ. / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. Л.: ЗУКЦ, 2010. 240 с. ISBN 973-966-1518-64-2.
- Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник/ Л.О.Вакуленко, В.В. Клапчук, Д.В. Вакленко та ін. ; за заг. ред. Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчука. – Тернопіль: ТДМУ, 2018. – 372 с.
- Пешкова О. В. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів : навчальний посібник / О. В. Пешкова. – Харків : СПДФО, 2011. – 312 с.
- Попадюха Ю.А. Сучасні комп'ютеризовані комплекси та системи у технологіях фізичної реабілітації: Навч. посіб. / Ю.А. Попадюха. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – С. 9-123.
- Попадюха Ю.А. Сучасні технічні та ортопедичні засоби у реабілітації, фізичній терапії, ерготерапії: Підручник у 2 томах. Т 1. / Ю.А. Попадюха. – К.: Центр учбової літератури, 2020. – С. 33-126.
- Попадюха Ю.А. Сучасні технічні та ортопедичні засоби у реабілітації, фізичній терапії, ерготерапії: Підручник у 2 томах. Т 2. / Ю.А. Попадюха. – К.: Центр учбової літератури, 2020. – С. 459-640.
- Сучасні роботизовані комплекси, системи та пристрої у реабілітаційних технологіях : навчальний посібник для студ. і магістрантів, які навчаються за спец. "Фізична терапія, ерготерапія", аспірантів під час підготовки д-рів філософії за спеціальністю 227 "Фізична реабілітація" ВНЗУ / Ю. А. Попадюха. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 324 с. : іл.
- Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: підруч. для студентів і лікарів. Т. 1 / за заг. ред.: В. М. Сокрута. - Краматорськ : Каштан, 2019. - 480 с.
- Швесткова О, Сладкова П та ін. Фізична терапія: підручник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Фізична терапія» на 1-му медичному факультеті Карлового університету Київ; Чеський центр у Києві, 2019 272.
- Шкали в нейрореабілітації / Укр. Асоц. боротьби з інсультом; [уклад.: М. В. Гуляєва, Н. І. Піонтківська, М. І. Піонтківський. - Київ: Д. В. Гуляєв [вид.], 2014. 67 с. : табл. – (Школа реабілітації після інсульту). – ISBN 978-966-2314-00-7.
- Improving functional outcomes in physical rehabilitation / Susan B. O'Sullivan, Thomas J. Schmitz. Second edition. Philadelphia 2016. 445p

- Physical rehabilitation / [edited by] Susan B. O’Sullivan, Thomas J. Schmitz, George D. Fulk. — 6th ed.

Допоміжна

- Buckup Klaus. Clinical Tests for the Musculoskeletal System Examinations-Signs-Phenomena. 2nd ed. TPS, 2018. 342. ISBN-10: 313136792X.10
- Clinical reasoning in the health professions. Oxford: ButterworthHeinemann , Higgs, J., and Jones, M. A.(2018) ISBN 9780702062247 Essentials of Cardiopulmonary Physical Therapy 4th Revised Edition by Ellen Hillegass. ISBN 9780323430548
- Introduction to Physical Therapy 5th revised Edition, by Michael A. Pagliarulo ISBN 9780323328357
- Kinesiology of the Musculoskeletal System: Foundations for Physical Rehabilitation by Donald A. Neumann Mosby; 3 rd re . ed. ISBN 9780323287531
- Pathology and Intervention in Musculoskeletal Rehabilitation 2nd revised Edition / by David J. Magee, James E. Zachazewski, William S. Quillen, and Robert C. Manske ISBN 9780323310727 11
- Physical rehabilitation/ [edited by] Susan B. O’Sullivan, Thomas J. Schmitz.—7th Revised Edition. ISBN 9780803661622
- Kisner, Carolyn. Therapeutic exercise : foundations and techniques / Carolyn Kisner, Lynn Allen Colby. — 7th revised edition ISBN 9780803658509
- Motor control: translating research into clinical practice / Anne Shumway Cook and Marjorie H. Woollacott. —4th ed. 2010. 641p
- Brunnstrom’s clinical kinesiology. — 6th ed. / revised by Peggy A. Houglum, Dolores B. Bertoti. 2012. 745p

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

https://youtu.be/w6rXFH4K56M?si=dHpB6vmx1_rlrbyt
https://youtu.be/DMcho8Qd_ZY?si=pRpg2Xhyta6xbjP-
<https://youtu.be/dKt69ZGMZVv?si=T3Zht-kR6s3XpDmK>
<https://youtu.be/EgC39wfgdJE?si=lw4WhbOXdneN2HAa>
<https://youtu.be/SpTu4wrTh-o?si=aYaSQ9zRqc3lh2Tf>
<https://www.physio-pedia.com/Articles#>
https://cerebrolysin.com.ua/fileadmin/user_upload/stroke/addition/Cerebrolysin-Scales-21.pdf

Розробник:

Кандидат медичних наук, доцент

кафедри терапії,
реабілітації та морфології

Марія АРАВИЦЬКА